

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Pr. e-mail: fvjur@oim.dk.
Kopi: hke@oim.dk og ddpa@oim.dk.

Frederiksberg den 8. april 2019

Høringsvar vedr. udkast til lovforslag om kommunal og regional erhvervsvirksomhed og udkast til lovforslag om prissætning og klagemyndighed i forhold til kommunale og regionale erhvervsaktiviteter samt om kontrolbud.

Regeringen har sendt tre lovforslag i høring, der tilsammen skal sikre fair og lige konkurrence i forbindelse med kommunal og regional erhvervsvirksomhed. Lovforslagene skaber øget klarhed over reglerne på en del områder. Det er derfor med beklagelse, at ISOBRO må konstatere, at genbrugserhvervet stort set ikke beskyttes mod unfair konkurrence i de fremsatte lovforslag, selvom der i høj grad er behov for ordnede forhold på området.

Både kommuners og affaldsselskaber indsamling og salg af genbrugsgenstande er hidtil sket med hjemmel i kommunalfuldmagtens bestemmelse om salg af biprodukter, jf. Ankestyrelsens udtalelse fra juni 2017. Det er imidlertid kun de rent kommunale genbrugsbutikker, som omfattes af den fremsendte lovpakke, mens affaldsselskabernes genbrugsaktiviteter, som volder de største problemer, går fri af reguleringen. Der skabes således forskellige muligheder, alt efter om en offentlig opgave håndteres i kommunen eller i et kommunalt selskab. Lovbemærkningerne omtaler, at hvile i sig selv-aktiviteter ikke omfattes af lovforslaget, hvilket er naturligt, men det er ubegrundet, at kommunale/tværkommunale selskabers erhvervsvirksomhed, der udføres i konkurrence ved siden af kernevirkomheden, heller ikke omfattes.

Prissætning og subsidiering

Det er et alvorligt problem for genbrugserhvervet, hvis OECD's anbefalinger ikke implementeres i forhold til affaldsselskabernes erhvervsaktiviteter. Når de fleste affaldsselskabers genbrugsbutikker eksempelvis sætter deres varer på udsalg med en 30-40 % rabat efter bare få ugers ophold i den kommunale genbrugsbutik, påvirkes genbrugserhvervet negativt. Konstante udsalg med priser langt under markedsprisen skaber urealistiske prisforventninger, som påvirker prisdannelsen og indtjeningen i store dele af genbrugserhvervet.

Affaldsselskabernes genbrugsbutikker ville ikke selv kunne overleve økonomisk med sådanne priser, hvis ikke opkrævede affaldsgebyrer dækkede investeringer, tilbagevendende underskudsdekning og visse driftsomkostninger. Kun ganske få affaldsejede genbrugsbutikker dækker de fulde omkostninger og typisk afskriver/afdrager butikkerne ikke på deres gæld til kernevirkomheden. Det viser en omhyggelig gennemgang af indhentede regnskaber for kommunale og affaldsselskabsejede genbrugsbutikker som vedlægges. Et andet eksempel på subsidiering er, når en navngiven kommune påstår, at en indsamling af genbrugsgenstande hos

borgerne er gratis, fordi man i forvejen havde fået en ekstra affaldsfraktion med ind i kontrakten med vognmanden uden at nævne, hvad denne ekstra fraktion kostede for affaldskunderne.

ISOBRO foreslår, at man i lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, § 3, tilføjer et nyt stk. 5, der fastslår, at ”regler, som omtalt i stykke 4 også gælder for kommunale og tværkommunale selskaber, der sælger biprodukter i konkurrence med erhvervsdrivende, uanset det forhold, at kernevirkomheden eventuelt er underlagt særlige prisregler via en særlovgivning”.

ISOBRO foreslår ligeledes, at der i udkast til lovforslag om prissætning mv. indarbejdes en ny paragraf under overskriften Energi-, forsynings- og klimaministeriet, hvor ”Økonomi- og Indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler for prissætning af affaldsselskabernes erhvervsaktiviteter”. Det vil skabe større klarhed over de fremtidige vilkår på området, ligesom man får fjernet en eventuel usikkerhed om adgangen til den tværgående klagemyndighed.

Gebyrfinansieret indsamling af genbrugsgenstande, der ikke er affald

ISOBRO er tilfreds med, at lovforslaget om kommunal og regional erhvervsvirksomhed i § 3 stk. 1 fastslår, at kommuner (og dermed også udskilte kommunale selskaber) kun kan sælge biprodukter, som er en uundgåelig følge af den kommunale opgavevaretagelse. Det er en tiltrængt opstramning på et område, hvor nogle kommuner og affaldsselskaber inviterer til gebyrfinansieret indsamling af genbrugsgenstande, blot som en ekstra service til borgerne, uden at denne er en offentlig forpligtelse. Mange steder gennemføres indsamlingen af biprodukter på kanten af kommunalfuldmagtens grænser og i nogle tilfælde også over stregen. Aktiv kommunal indsamling af genbrugsgenstande har i særlig høj grad en negativ påvirkning på ressourceindsamlingen til de frivillige genbrugsbutikker, hvilket formentlig også gælder for en stor del af det øvrige genbrugserhverv.

ISOBRO foreslår, at Ankestyrelsens udtalelse om, at kommuner ikke må forsøge at fremme, at borgerne giver genbrugsgenstande til kommunen frem for til andre aktører på genbrugsmarkedet, stadfæstes i bemærkningerne til § 3, stk. 1.

Regulering af genbrug sammen med affald

ISOBRO har i høringsfasen spurgt Økonomi- og Indenrigsministeriet, hvorfor lovforslag og bemærkninger ikke eksplicit omtaler kommunale affaldsselskabers erhvervs-mæssige aktiviteter på genbrugsområdet og fik det svar, at regeringen har en intention om, at genbrug skal reguleres sammen med affald i en sektor-regulering under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Det finder vi utrygt. Dels fordi Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet naturligt har størst fokus på forholdene i affaldssektoren og kun lidt overblik over genbrugsmarkedet og den samfundsmæssige betydning af de frivillige tilbud, som finansieres af det 250 mio. kr. store overskud fra de frivillige genbrugsbutikker. Dels fordi sammenblandingen af et ”hvile i sig selv” regime og erhvervs-mæssige aktiviteter er en mere giftig blanding end almindelig kommunal erhvervsaktivitet, fordi affaldssektoren som udgangspunkt har ubegrænsede midler til rådighed pga. opgavens omfang, og fordi alle omkostninger i det store hele bare kan sendes til betaling hos affaldskunderne. Det ændrer en fremtidig benchmarking ikke på, da selv en stor subsidiering af erhvervsvirksomheden vil forsvinde som en dråbe i havet. Dels fordi det skaber usikre erhvervs-mæssige rammer, hvis branchens rammevilkår skal reguleres sammen med en offentlig affaldsforpligtelse.

ISOBRO foreslår, at affaldsselskabernes erhvervsvirksomhed reguleres sammen med anden kommunal og regional erhvervsvirksomhed med udgangspunkt i OECD's anbefalinger.

Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation
Peter Bangs Vej 5 B – 2000 Frederiksberg
Tlf. 38 38 46 80 - Fax. 38 38 46 89 - E-mail isobro@isobro.dk

Hvis det ikke bliver tilfældet, foreslår ISOBRO en selskabsmæssig udskillelse af affaldsselskabernes erhvervs-mæssige detailhandel og indsamling af genbrugsgenstande i konkurrence, så der skabes en regulering parallelt med, hvad der gælder for energiområdet (el og gas).

ISOBRO efterlyser en vurdering af de juridiske aspekter i relation til, at et stort erhvervsområde udelukkes fra den generelle beskyttelse mod unfair og ulige konkurrence for i stedet at blive overladt til et fagministerium, hvor erhvervsbeskyttelsen eventuelt . sammenblandet med reguleringen af den offentlig opgave.

Genbrugserhvervet spænder over store, internetbaserede handelspladser og auktionshuse, små kommercielle genbrugsbutikker, marskandisere og vintage-butikker, større kommercielle indsamlere, udlejere af reoler/stande samt over 1.000 frivillige genbrugsbutikker, der driver forretning på særlige vilkår. Erhvervet har af egen drift solgt brugt tøj, brugte møbler og andre genbrugsgenstande i et omfang, der har placeret Danmark som et af de førende genbrugslande i Europa uafhængigt af affaldssektoren. I mange kommuner, der har fravalgt egne genbrugsbutikker af økonomiske årsager, står de frivillige butikker typisk for salget af kommunalt indsamlet tøj. Det er en win-win for både kommunen og det frivillige arbejde, men ressourcerne fra affaldsselskaberne udgør dog også i disse tilfælde kun en mindre del af de samlede omsatte mængder.

Med venlig hilsen

ISOBRO

Robert Hinnerskov

Generalsekretær

Bilag: Analyse af regnskabstal fra kommunale og affaldsejede genbrugsbutikker 8. april 2019